

Opmerkingen: De spreeuw, *Sturnus vulgaris*, met een Helgolanding, die op 30-11-38 werd gevangen (zie Limosa, 12, p. 24), was geringd op 7-6-38, te Didderse, Kreis Gifhorn, Hannover.

Op 18-10-39 werd een ♂ groenling, *Chloris chloris*, gevangen, die was geringd te 's-Graveland, op 26-1-39.

Harderwijk, einde Maart 1940.

Nogmaals de bergpatrijs, *Perdix perdix perdix* (L.), mutatio „*montana*” (*Perdix montana* (Gmelin)).

DOOR

P. A. HENS.

In aansluiting op mijn artikel betreffende deze mutatie van onzen gewonen patrijs (Limosa, 11, p. 115—121) kan ik omtrent het voorkomen daarvan in ons land nog het volgende mededeelen.

Dank zij de oplettendheid der heeren J. Hoogland en Jb. van de Peppel is nog een exemplaar dezer mutatie aan de vergetelheid ontrukkt. Eerstgenoemde vond bij den heer Th. Kempers te Vethuizen bij Zeddam (G.) een opgezetten patrijs, welke de kenmerken van de *montana*-mutatie vertoonde en aldaar in het najaar van 1903 was geschoten uit een klucht van 14 à 15 stuks. In datzelfde jaar zouden volgens den heer Kempers aldaar nog meerdere „bonte patrijzen”, zooals hij deze mutatie aanduidde, zijn geschoten.

De bewuste vogel werd mij ter onderzoek toegezonden. Het dier heeft veel gelijkenis met het reeds door mij beschreven exemplaar van 28 September 1937, te Doetinchem verzameld.

Kop en hals zijn donker isabelkleurig; voorhoofd, een streep boven het oog, teugel en wangen meer rossig. Mantel, rug, stuit, schouder en vleugeldekveeren zijn donker kastanjebruin. De middelste vleugeldekveeren vertoonen het voor het ♂ karakteristieke smalle, witachtige schachtstreepje. De groote vleugeldekveeren dragen een vuilwitten, fijn donkerbruin gestipelden zoom aan het uiteinde. De binnenvlag der schouderpennen is donker zwartbruin; de kleinsten met een wit schachtvlekje aan het uiteinde. De bovenborst is op isabelkleurigen grond zwaar kastanjebruin gevlekt. De rest der onderzijde en de onderstaartdekveeren zijn egaal donker kastanjebruin gekleurd. De schenkelveeren zijn rookkleurig. De groote slagpennen zijn vaalbruin met enkele lichte vlekjes op de buitenvlag. De staartpennen zijn kastanjebruin, doch lichter en iets meer rossig dan de zeer donker kastanjebruine bovenstaartdekveeren.

Het betreft hier een zeer typisch voorwerp der *montana*-mutatie en na het exemplaar uit Temminck's tijd in het Rijks Museum van Natuurlijke Historie te Leiden is dit het thans oudst bekende exemplaar voor ons land. Opvallend is, dat ook deze vogel wederom afkomstig is uit den Achterhoek van Gelderland en wel van dezelfde streek alwaar alle reeds bekende

montana-mutaties zijn bemachtigd. Zeddam ligt ± 7.3 km in luchtlijn van Terborg en ± 7.7 km van Doetinchem, de bekende verzamelplaatsen dezer mutatie, verwijderd.

Ten slotte kan ik nog mededeelen, dat het *montana*-exemplaar, ♂ juv., dat op 7 September 1906 bij Terborg, in het jachtveld „Den Heuven” van de familie van Ditzhuyzen, was geschoten en door wijlen R. Baron Snouckaert van Schauburg werd beschreven (Verslagen en Mededeelingen Nederl. Ornith. Ver., No. 4, November 1907, p. 31; het op de linkerzijde der bijbehorende gekleurde plaat afgebeelde voorwerp), mij door den eigenaar, den Zeereerw. Heer Z. van Ditzhuyzen, em. past. te Terborg, op uiterst welwillende wijze werd geschonken, waarvoor ik Z.Eerw. hierbij nogmaals mijn beleefden dank betuig.

Valkenburg (L.), 9 Febr. 1940.

Ornithologie van Nederland

1940, 1e mededeling.

Naar bij de Redactie ingekomen gegevens samengesteld

DOOR

TEN KATE

(met 2 tekstfiguren).

I. Enige gegevens over sterfte tijdens de koudeperiode, winter 1939/40.

Hieronder vindt men een overzicht van de gegevens over de strenge winter 1939/40, die mij, grotendeels op een daartoe mijnerzijds gedaan verzoek, werden toegezonden, waarbij ik speciaal dank breng aan den heer G. Bosch te Leeuwarden voor het afstaan van de bij het Fries Natuurhistorisch Museum aldaar berustende gegevens. Ook werden de, overigens spaarzame opgaven verwerkt, vermeld in de „Levende Natuur” (44, no. 11 en 12; 45, no. 1 en 2/3). Zij geven te samen slechts een uiterst gebrekkig beeld van de werkelijke stand van zaken, maar ik meende des niettemin goed te doen ze samen te vatten.

Waarnemingen van zeldzame vogels, wier verschijning voor een deel althans met de abnormale weersomstandigheden in verband is te brengen, zijn verwerkt onder de „gewone” rubriek (II).

Sturnus v. vulgaris (L.) — Spreeuw.

Op Terschelling werden in Januari ± 12 ex. in een rietveldje dood gevonden; andere gevallen zijn mij niet bekend. (G. Bosch).

Op 20 Januari vond ik 2 dode ex. in mijn tuin te Valkenburg (L.); 's nachts had het 21° C. gevoren. (P. A. Hens).

Het Natuurhistorisch Museum te Den Helder ontving 1 ex.; zie hiervoor en ook voor de verdere opgaven van dit Museum, de Lev. Natuur, 44, p. 381.